

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Atsakovai \(baudžiamosios Bylos\)](#) > 3. Mano teisės vykstant teismo procesui

3. Mano teisės vykstant teismo procesui

Kur vyks teisiamasis posėdis?

Baudžiamosios bylos nagrinėjamos bendrosios kompetencijos pirmosios instancijos teismuose. Jie vadinami [apylinkių teismais](#). Bylą nagrinėja apylinkės, kurioje padarytas nusikaltimas, teismas. Teismo posėdžiai dažniausiai yra [vieši](#). Tai reiškia, kad jūsų teisme gali dalyvauti bet kuris asmuo. Tačiau teismas gali nuspręsti, kad tam tikros, pavyzdžiui, susijusios su lytiniais nusikaltimais, bylos arba jų dalys būtų nagrinėjamos už uždarytų durų. Tai taikytina ir tuo atveju, jei tuo metu, kai jums pareiškiami kaltinimai, esate jaunesnis nei 18 metų.

Teismo sudėtį lemia bylos pobūdis. Jūsų bylą gali nagrinėti vienas teisėjas, vienas teisėjas ir trys [teismo tarėjai](#), du teisėjai ir keturi teismo tarėjai arba trys teisėjai. Teismo sudėtis priklauso nuo nusikaltimo sunkumo.

Ar kaltinimai gali būti pakeisti teismo nagrinėjimo metu?

Kai kaltinimas yra pareikštas, jis negali būti pakeistas. Tačiau prokuroras į kaltinimą gali įtraukti ir kitą nusikalstamą veiką, jei, teismo nuomone, tai yra tinkama atsižvelgiant į pateiktus įrodymus.

Jei prokuroras apriboja kaltinimą, įtraukia naują įstatymo dalį, nenurodytą kaltinamajame akte, arba pateikia naują aplinkybę kaltinimui pagrįsti, tai nėra laikoma kaltinimo pakeitimu.

Jei teisiamajame posėdyje prisipažinsite kaltu dėl visų arba kai kurių kaltinimų, teismui gali neprireikti nagrinėti tiek daug įrodymų. Nesudėtingose baudžiamosiose bylose paprastai pakanka kaltinamojo prisipažinimo nuosprendžiui priimti. Kuo sunkesnis nusikaltimas, tuo daugiau reikia įrodymų, nepaisant prisipažinimo.

Kokios yra mano teisės teismo proceso metu?

Visais atvejais turite teisę dalyvauti teisiamajame posėdyje, nebent jūsų byla nagrinėjama uždarytame posėdyje [rašytinio proceso tvarka](#). Tokiu atveju galite būti nubaustas laisvės atėmimu iki devynių mėnesių. Tačiau jei skirta ilgesnė nei šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmė, teismas turi suteikti galimybę jums pasisakyti.

Už kai kuriuos mažareikšmius nusikaltimus galite būti nuteistas, net jei posėdyje nedalyvaujate. Tokiu atveju gali būti paskirta bausmė arba laisvės atėmimas iki trijų mėnesių ir ne didesnis nei 10 000 eurų vertės turto konfiskavimas.

[2 duomenų suvestinėje](#)

Turite teisę gintis pats. Taip pat turite teisę naudotis advokato paslaugomis. Jei į teisiamąjį posėdį atvyksite be advokato ir teismui paaiškės, kad negalite apsiginti, teismas advokatą gali paskirti jūsų gynėju net prieš jūsų valią. Turite teisę bet kada pakeisti savo advokatą.

Pasisakyti teisme yra jūsų teisė, bet ne pareiga. Jūs, kaip kaltinamasis, neprivalote padėti teismui nustatyti savo kaltės. Jei byloje norite pasisakyti, tiesos sakyti neprivalote, išskyrus tai, kad turite pateikti teisingus savo duomenis ir nurodyti tikslas pajamas. Teismas jūsų parodymus palygins su kitų byloje apklaustų asmenų parodymais bei įrodymais ir tuomet spręs, ar ir koku mastu jūsų parodymai yra patikimi.

Kokios yra mano teisės dėl prieš mane turimų įrodymų?

Turite teisę išnagrinėti įrodymus, jei tai nekenkia ikiteisminiam tyrimui. Visi prieš jus pateikti įrodymai gali būti

panaudoti teisme. Teismas turi teisę apriboti įrodymų pateikimą arba liudytojų, kurie neabejotinai neturi reikšmės nuosprendžiui, apklausą.

Jūs taip pat turite teisę teikti įrodymus arba prašyti apklausti savo liudytojus. Turite kuo anksčiau rasti ir pateikti tokius įrodymus bei nurodyti liudytojus, tačiau juos galite pirmą kartą pristatyti ir pagrindiniame teismo posėdyje arba net nagrinėjant apeliacinį skundą. Jei pristatote naujus liudytojus arba pateikiate įrodymus labai vėlyvame etape, teismui, sprendžiant dėl jūsų kaltės, gali kilti abejonų dėl jų svarbos.

Jūs ir jūsų advokatas turi teisę apklausti liudytojus byloje. Jei turite advokatą, klausimus teisme jūsų vardu paprastai užduoda jis.

Suomijos teismai įrodymus gali vertinti savo nuožiūra. Tai reiškia, kad teismas sprendžia dėl kiekvieno įrodymo arba liudytojo svarbos.

Ar bus atsižvelgta į mano teistumo duomenyse esančią informaciją?

Jei [esate teistas](#) Suomijoje, į tai bus atsižvelgiama skiriant bausmę. Teistumas gali turėti įtakos, ar jums bus skirtas besąlyginis laisvės atėmimas ar lygtinis atleidimas nuo laisvės atėmimo bausmės. Be to, jei, teismo nuomone, iš jūsų ankstesnių nusikaltimų matyti, kad negerbiate ir nesilaikote įstatymų, jums gali būti skirta griežtesnė bausmė.

Dėl ankstesnio teistumo Suomijoje jums gali būti skirta griežtesnė bausmė ir tuo atveju, jei dabar nagrinėjamas kaltinimas galėjo būti išnagrinėtas, priimant sprendimą dėl ankstesnių kaltinimų. Teismas taip pat gali atsižvelgti į kitoje valstybėje narėje priimtą besąlyginio laisvės atėmimo bausmę bei viešuosius darbus ir bausmę pakeisti.

Kuo baigiasi teisminis bylos nagrinėjimas?

Teisiamasis posėdis baigiamas nuosprendžiu, kuris skelbiamas tą pačią dieną arba vėliau neviešame teismo posėdyje. Nuosprendžiu galite būti pripažintas kaltu dėl visų arba kai kurių kaltinamajame akte nurodytų nusikaltimų arba kaltinimai gali būti panaikinti.

Jei teismas pripažins jus kaltu, gali būti skirtos šios bausmės:

Besąlyginis laisvės atėmimas

Besąlyginis laisvės atėmimas gali būti skiriamas nuo keturiolikos dienų iki gyvos galvos. Jei skiriama laisvės atėmimo bausmė yra ilgesnė nei dveji metai, ji visada yra besąlyginė.

Lygtinis atleidimas nuo laisvės atėmimo bausmės

Nuo laisvės atėmimo iki dvejų metų bausmės gali būti atleidžiama, jei teismas nusprendžia, jog tai tinkama. Taip pat galite būti nubaustas bauda ir laisvės atėmimu bausmės vykdymą atidedant arba, jei lygtinė laisvės atėmimo bausmė ilgesnė nei vieneri metai, 20–90 valandų viešųjų darbų.

Lygtinis atleidimas nuo laisvės atėmimo bausmės visada skiriamas kartu su bandomuoju laikotarpiu, trunkančiu nuo vienerių iki trejų metų. Jei per šį laikotarpį naujų nusikaltimų nepadarote, laisvės atėmimo bausmė nebus vykdoma. Jei per šį laikotarpį padarote naują nusikaltimą ir dėl to esate nubaudžiamas besąlyginiu laisvės atėmimu, teismas gali nuspręsti, kad lygtinai skirta bausmė taip pat būtų vykdoma.

Viešieji darbai

Besąlyginė laisvės atėmimo iki aštuonių mėnesių bausmė gali būti keičiama į [viešuosius darbus](#). Tam paprastai būtina, kad turėtumėte nuolatinę gyvenamąją vietą Suomijoje. Viešieji darbai gali būti negalimi, jei anksčiau buvote teistas besąlyginiu laisvės atėmimu arba viešaisiais darbais.

Nepilnamečių bausmės

Jei jums mažiau nei aštuoniolika metų ir padarote nusikaltimą, galite būti nuteistas [nepilnamečiams skiriama bausme](#). Tai speciali bausmė jauniems nusikaltėliams. Ji yra griežtesnė nei bauda, tačiau švelnesnė nei besąlyginis laisvės atėmimas.

Bauda

Už mažareikšmius nusikaltimus galite būti nuteistas bauda. Baudos skiriamos [baudų vienetais](#). Mažiausias vienetų skaičius – vienas, o didžiausias – 120. Jei esate nuteisiamas baudomis už kelis nusikaltimus, ši riba gali būti didesnė.

Vieno baudos vieneto suma priklauso nuo jūsų gaunamų pajamų tuo metu, kai vyksta teismas. Šiuo metu vienas baudos vienetas yra šeši eurai.

Jei nesumokate teismo paskirtos baudos, ji gali būti keičiama į laisvės atėmimą. Trys nesumokėti baudų vienetai atitinka vieną laisvės atėmimo dieną.

Koks yra nukentėjusiojo vaidmuo teisiamajame posėdyje?

Suomijoje nukentėjusiojo arba nukentėjusiosios šalies vaidmuo teisme yra gana reikšmingas. Nukentėjusioji šalis gali prisijungti prie prokuroro pareikštų kaltinimų arba pareikšti kitokį kaltinimą. Nukentėjusysis taip pat turi teisę pareikšti kaltinimus, jei prokuroras nusprendžia jų atsisakyti. Be to, nukentėjusioji šalis gali reikalauti kompensacijos iš nusikaltimo padarymu įtariamo asmens.

Baudžiamajame tyrime nukentėjusiosios šalies paprastai paklausiama, ar ji reikalauja įtariamajam skirti bausmę ir (ar) priteisti iš jo kompensaciją. Nukentėjusieji reikalavimus gali pareikšti ir pagrindiniame teismo posėdyje.

Susijusios nuorodos

[Įstatymas dėl teismo proceso viešumo bendrosios kompetencijos teismuose ir \(neoficialus vertimas\) į švedų kalbą](#)

[Baudžiamojo proceso įstatymas \(anglų kalba\) ir \(neoficialus vertimas\) į švedų kalbą](#)

[Baudžiamasis kodeksas \(anglų kalba\) ir \(neoficialus vertimas\) į švedų kalbą](#)

[Teisingumo ministerijos brošiūra apie baudžiamąjį procesą apylinkių teismuose \(švedų kalba\)](#)

[Teisingumo ministerijos brošiūra nukentėjusiesiems nuo nusikaltimų](#)

[Baudžiamojo proceso kodeksas ir \(neoficialus vertimas\) į švedų kalbą](#)

[Teisės registrų centras](#)

 Paskutinis naujinimas: 12/09/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.